

Akademsko planinsko društvo Kozjak Maribor

Alpinistični odsek 1957 – 2007
Mladinski odsek 1957 – 2007
Planinska sekcija Vinarji 1997 – 2007

Gozdovi in stene

Ob 50. obletnici Alpinističnega in Mladinskega odseka APD Kozjak Maribor

Izdalo:
Akademsko planinsko društvo Kozjak Maribor

Zbral in uredil:
Bogdan Rojs

Jezikovna korektura:
Katja Bobovnik

Grafično oblikovanje in priprava za tisk:
ENTER-Vito Tement

Slika na naslovnici:
Trango Namelees Tower, Eternal flame

Foto:
arhiv Grmovšek

Tisk:
Tiskarna Grafis d.o.o., Rače

Naklada
400 izvodov

April 2007

Pol stoletja je za človeško življenje dolgo obdobje. V tem času se je v Alpinističnem odseku zvrstilo kar nekaj generacij alpinistov, ki so ali pa še dosegajo vrhunske dosežke in dajejo slovenskemu alpinizmu močan pečat.

Vsem nam pa je bila in je skupna ljubezen do gorske narave, do prečudovitih planin in polic, ki jih najdemo sredi sten posejanih s cvetjem. Iskanje gorskega miru je način preživljanja prostega časa, ki nam daje smisel življenja.

Naš Alpinistični odsek je bil ustanovljen daljnega 9. maja 1957. Ustanovljen je bil pod imenom Alpinistični odsek PD obrtnikov. Še v istem letu, 4. junija, pa je bil ustanovljen tudi Mladinski odsek. Seveda sta oba, v zgodovini svojega razvoja do današnjih dni, doživljala vse mogoče vzpone in padce. Bila so sušna leta, ko je njun obstoj visel na nitki. Njuni člani so ju uspeli obvarovati pred razpadom in hvaležni smo jim, da sta preživela vsa težka in manj težka obdobja. Zdaj je priložnost, da se jim zahvalimo za vse, kar so prispevali s svojim marljivim in zavzetim prostovoljnim delom skozi desetletja. Pripomogli so, da sta Alpinistični in Mladinski odsek postala spoštovana odseka v sklopu Planinske zveze Slovenije.

Seveda je potrebno poudariti, da je bil Alpinistični odsek v APD Kozjak zmeraj gonilna sila. Bil je jedro, okrog katerega so nastajali drugi odseki in danes nekateri od njih zelo dobro napredujejo. Mladinski odsek je sicer v nekem obdobju padel v fazo mirovanja, vendar je v zadnjih nekaj letih ponovno zaživel in sprejel v svoje vrste veliko otrok in mladine. Predvsem smo veseli, da se je negativen trend staranja članov našega društva v zadnjih dveh ali treh letih ustavil in obrnil v korist mladosti. Najbolj po zaslugi Mladinskega in Športno plezalnega odseka. Prav zadnji, zaradi svoje atraktivnosti in dinamičnosti, privablja v naše vrste vedno več mladih ljudi. Postal je dobra osnova za dopolnjevanje vrst mladih alpinistov. Prav ti pa so zagotovilo, da bo naš Alpinistični odsek živel in uspešno deloval tudi v bodoče.

Naj se ob tej priliki še enkrat zahvalim vsem, ki so kakorkoli doprinesli k rasti in napredku našega Alpinističnega in Mladinskega odseka. Našim jubilentom pa zaželim še vsaj naslednjih plodnih 50 let in srečno prihodnost.

Drago Dimnik
predsednik APD Kozjak Maribor

Uvodnik

Naš Abraham

Preprost račun nam pove, da je 50 let obdobje dveh generacij. Skozi naš alpinistični odsek je v tem času prišlo in odšlo precej več generacij alpinizma željnih mladih ter malo manj mladih deklet in fantov. V petih desetletjih obstoja našega odseka smo priplezali od Triglava do našega prvega himalajskega očaka, Čo Oja. Kaj vse se je zgodilo v tem času skušamo ohraniti v naših drobnih knjižicah "Gozdovi in stene", večino pa v naših bogatih spominih. Prvih 50 let ni lahkih, je pa naslednjih 50 let težkih, pravijo...

Prav lansko leto je bilo eno najuspešnejših v naši zgodovini; ustanovili smo športnoplezalski odsek, še enkrat izvedli odlično alpinistično šolo, udeležili smo se nekaj zelo uspešnih odprav in kot pika na "i" je bil vzpon

Lorija in Marka v Chomolhariju za katerega sta prejela Zlati cepin, najprestižnejšo alpinistično priznanje.

"Vendar ni vse zlato, kar se sveti ...", gonilna sila našega odseka je že leta in leta več ali manj ista skupina ljudi, ki vse bolj kaže znake upehanosti. Odsek se le počasi pomlajuje in temu bo potrebno v bodoče posvetiti precej pozornosti, če želimo dočakati stoto obletnico. Še bolj kot doslej, se bomo morali posvetiti delu z mladimi in najti načine kako jih obdržati v naši družbi. Samo z mladimi bomo lahko obdržali kvaliteto, ki jo vzdržujemo zahvaljujoč nekaterim posameznikom že precej časa.

Pa prijetno branje vam želim...

Branko Ivanek

načelnik alpinističnega odseka

Foto: Marko Prezelj.

Nakašima Ton

Največji plezalec na svetu

Povedal vam bom zgodbo o plezalcu z imenom Či Čang, ki je živel v eni izmed kitajskih pokrajin. Či Čang je hotel postati največji plezalec na svetu. Bil je izredno spreten, toda doseči je hotel popolnost. Končno je zvedel, da je največji mojster v deželi neki Vei Fei. O njem je šel glas, da se lahko povzpne čez povsem navpične gladke plošče, pa naj so še tako visoke. Videli so ga preplezati previsi iz žive skale, kjer ni bilo opaziti nikakršnih oprimkov. Či Čang se je napotil v oddaljeno pokrajino, kjer je živel Vei Fei in postal je njegov učenec.

Mojster ga je obdržal pri sebi nekaj dni, potem pa mu je dejal, da bo nadaljeval s svojim poučevanjem takrat, ko se bo Či Čang odvadil mežikati. Či Čang se je vrnil domov in legel na hrbet pod statve svoje žene. Strmel je v pedal stavev, ki je švigal mimo njegovega obraza in pri tem poskušal, da ne bi trenil z očmi. Dan za dnem se je uril. Po dveh letih je obdržal oči odprte tudi, ko mu je pedal izpulil trepalnico. Od tedaj ga niti sunki vetra, polni snega ali prahu, niti strele na grebenih niso mogle pripraviti, da bi trenil. Ko je nekega dne opazoval polja svoje vasi, je pajek spletel mrežo med njegovimi trepalnicami. Či Čang je vedel, da je pripravljen in se je vrnil k mojstru.

"To je šele prva stopnja," mu je dejal Vei Fei. "Zdaj se moraš naučiti gledati. Vrni se k meni takrat, ko se ti bo tisto, kar je komaj zaznavno, zdelo jasno in ko se ti bo to, kar je majhno, zdelo ogromno".

Či Čang se je vrnil v svojo pokrajino.

Na bregu reke je našel popolnoma zglajen kamen, ki ga je krasil le s težavo opazen lišaj. Doma ga je postavil k oknu, presedel dan za dnem na drugem koncu svoje sobe in se uril v gledanju. Dva tedna kasneje je lahko razločno videl lišaj. Kmalu se mu je pričel zdeti vse večji. Čez tri mesece je bil v Či Čangovih očeh velik kot cvet. Poznal je najmanjšo podrobnost na njem. Občudujoče je govoril članom svoje družine o osupljivi zapletenosti lišajevih listov. Letni časi so minevali. Komajda je Či Čang to opazil, če sploh je. Le ob redkih priložnostih je zapuščal svojo sobo. Proti koncu tretjega leta se mu je lišaj zdel velik kot drevo. Prvikrat je Či Čang odvrnil pogled od njega in si ogledal kamen. Zazdel se mu je razsežen kot ogromen blok. Planil je iz hiše: konji so se mu zdeli veliki kot gore in piščanci so bili kot grajski stolpi. Či Čang je odšel v plezalno šolo, kjer je bil nekdanj vadi, in naletel je na gladko skalno ploščo, ki je še nikdar nihče ni preplezal. Najmanjše raskavosti na njeni površini so se tega dne Či Čangu zdele kot precejšnji oprimki. Z lahkoto je preplezal ploščo. Ne da bi še čakal, se je vrnil k Vei Feiu. Tokrat je mojster priznal, da je njegovemu učencu uspelo.

Tako je minilo pet let, kar se je bil Či Čang posvetil plezanju. Zavedal se je, da so od zdaj zanj vsi podvigi mogoči. Sklenil se je podvreči vrsti preskusov. Z lahkoto je začel premagovati nekatere izmed smeri, ki so bile nekdanj Vei Feieva posebnost.

Teden kasneje je izbral previsno

steno, tako razpokano, da je grozilo, da se bo vsak čas zrušila. Pričel se je vzpenjati zanesljivo in naglih gibov. Vsak oprimek, ki ga je z gibom spravil iz ravnotežja, je z naslednjim gibom spet potisnil nazaj. Končno je Či Čang dosegel vrh stene, ne da bi sprožil en sam kamen. Vei Fei, ki je prisostvoval temu podvigu, ni mogel skriti odobravanja.

Tistega dne je Či Čang spoznal, da ni ničesar več, kar bi se lahko naučil od svojega mojstra, vendar ni bil zadovoljen. Obstajala je poslednja ovira Vei Fei sam. Z grenkobo je Či Čang spoznal, da ne more biti največji plezalec na svetu. Enak je svojemu mojstru, ne pa boljši od njega.

Nekega dne, ko sta navezana skupaj plezala dolgo zajedo, je Či Čang varoval na polici, polni naloženih skal. Pod njim je plezal Vei Fei. Brez oklevanja je Či Čang porinil eno izmed skal v globino, ki je presekala vrh. Toda stari mojster je že dolgo videl v dušo svojemu učencu. Vei Fei je spoznal, kaj se dogaja. Vei Fei je ostal brez varovanja in izročen na milost svojemu nasprotniku. "Tokrat sem dobil," je zamrmral Či Čang in porinil še poslednjo skalo. Toda v trenutku, ko naj bi Vei Feia potegnila v prazno, se je pognal v eno gladkih sten zajede in se za kratek hip prilepil nanjo. Z roko je istočasno odrinil padajočo skalo. Ta je zavila s svoje poti, treščila ob steno in pri tem izdoblbla drobčen oprimek. Vei Fei se je spustil nanj. Preden je Či Čang ugotovil, kaj se dogaja, je mojster dosegel dno zajede.

Či Čang se je zavedel, da mu ne bo uspelo. Prevzelo ga je kesanje. Vei Fei pa je bil tako zadovoljen z mojstrstvom, ki ga je ravnokar bleščeče dokazal, da ni občutil nikake jeze zoper tistega, ki ga je

bil hotel ubiti. Oba moža sta dosegla vrh brez vrvi in jokala sta, ko sta se objela. Vendar je Vei Fei spoznal, da je od tega dne njegovo življenje ogroženo. Nevarnost je lahko odvrnil le tako, da je obrnil Či Čangovo pozornost drugam.

"Prijatelj moj" je dejal, "vse svoje znanje sem prenesel nate. Toda niti ti niti jaz ne posedujeva poslednjega spoznanja. Če hočeš izvedeti več, moraš prekorajčiti sedlo Ta Hsing in splezati na vrh gore Ho. Tam boš našel starega mojstra Kan Jinga, ki mu nikoli ni bilo in mu nikoli ne bo enakega v naši umetnosti. V primeri z njegovim znanjem je naše znanje znanje otroka. On sam te lahko česa nauči".

Či Čang je odšel takoj. Po mesecu dni težkega potovanja je prispel do gore Ho. Ustavil se je, sezul popotno obutev in obul svoje plezalne čevlje. Potem se je napotil proti puščavnikovi votlini. Kan Jing je bil zelo star mož. Njegove oči so bile izredno mile. Imel je upognjen hrbet, beli lasje pa so mu segali do tal. Tako star mož bi moral biti gluhi. Či Čang se mu je približal in zakričal. "Prišel sem, da bi se prepričal, da sem največji med plezalci." In ne da bi počakal na odgovor, se je pognal po marmornati previsni plošči, ki je zglajena od neurij visela nad vhodom v votlino. Ko je sestopil, je opazil, da se Kan Jing prizanesljivo smehlja.

"To, kar si storil, je resnično zelo enostavno. Kaj je občudovanja vrednega pri plezanju po skali? Smer je tu, da jo sledimo, in plošča, da jo preplezamo. Pridi, naučil te bom nečesa boljšega." Jezen, ker ni naredil nanj vtisa, je Či Čang sledil starcu do nekega sedla. Od tam je vodila pot do vznožja vrtoglave stene iz skal in ledu. Kan Jing se je lotil drobne poličke, ki je postajala ožja in ožja. Nad

njo se je dvigal visok skalni zid, ostrgan od padajočih kosov ledu. Nad njima je pregrada serakov skrivala kos neba. Previsi pod njima so jima preprečevali, da bi videla vznožje stene. Kan Jing je napredoval brez omahovanja. Nenadoma je potegnil Či Čanga k sebi. S pošastnim hrupom se je velik del serakov zrušil proti njima in ju obdal z zdrobljenim ledenim prahom. Či Čang je spoznal, da ju je obvaroval neznamen previs in da bi ga brez Kan Jingove pomoči plaz odpihnil iz stene. S pogledom je za hip sledil padajočim ledenim gmotam. Praznina pod njim je dobila novo razsežnost. Polastil se ga je odpor, ki ga do sedaj še nikoli ni bil občutil. Toda Kan Jing je mirno zapustil zavetje previsa in nadaljeval. Obadva sta zapustila naključno zavetje pod previsom – toda ali je bilo zgolj naključje, da sta se v tistem hipu znašla tam – in nič ju ni več ščitilo. Či Čang je začutil, da se ga loteva negotovost. Če bi priletel en sam ledeni blok, bi bil to konec, je pomislil. Nenadoma se je Kan Jing ustavil in se obrnil k Či Čangu: "Sedaj mi pokaži svojo spretnost! Poglej tisti previs pod pregrado serakov. Ravno dovolj je časa, da ga dosežeš, preden se bo sprožil naslednji plaz." Či Čang je bil preponosen, da ne bi sprejel izziva. Zapustil je prijeme, na katerih se je bil ustavil in pričel se je vzpenjati proti serakom. Toda komaj je z največjo težavo preplezal nekaj metrov, je nad seboj zaslišal pokanje. Naglo je splezal nazaj. Ne da bi se ustavil ob Kan Jingu, je dosegel zavetje previsa. Ena noga mu je pričela drhteti in ni je mogel obvladati. Stari mož se ni premaknil in ga je smeje gledal: "Ledenik se ne premakne, kadar ni čas, da bi se premaknil. Vrni se sem gor in mi sledi!" Či Čang je ponovno pre-

plezal prečnico. Plezala sta naprej, dokler nista dosegla mesta, kjer se je polička nadaljevala. Dovolila jima je obiti steber, ki se je poganjal v prepad. Kan Jing je dosegel raz tega stebra. Pred njim je silila v nebo krasna skalna igla. Samo dva raztežaja je bila oddaljena od plezalcev, toda prepad jo je delal nedosegljivo. Nad njima je ozki previsni greben stebra vzdrževal nad praznino krhke skupke skal. "Sedaj," je dejal puščavnik, "mi dovoli, da ti pokažem pravo umetnost plezanja." "Toda obut si samo v sandale," je s slabotnim glasom dejal Či Čang. "Nikoli ne boš prišel čez te previse." "Kdo govori o previsih? Najlepšim kretanjem je potreben najlepši vrh. Se ti ne zdi, da je tista igla vredna več kot steber, pod katerim sva ravnokar?" Či Čang je še enkrat pogledal v prepad, ki ju je ločil od igle, in ne da bi razumel, se je obrnil h Kan Jingu: "Ni grebena, ni stene, ki bi vodila na to iglo!" "Čevlji? Skala? Tako dolgo, dokler nekdo potrebuje podplate in skalo za plezanje, ne ve o tej umetnosti ničesar. Resnični plezalec ne potrebuje spretnosti, celo skale ne potrebuje." Zdelo se je, da sega stari po nevidnih oprimkih. Čudovito natančne kretnje so se nizale druga za drugo. Či Čangu se je zdelo, da sliši komaj zaznavne udarce čevljev, ki niso obstajali, ob skalo, ki je ni. Potem je videl Kan Jinga, ko je stopil na vrh igle. Spoznal je, da je priča najvišjemu prikazu umetnosti, v kateri hoče z vsem srcem zblesteti. Devet let je s starim puščavnikom preživel na gori. Nihče ni nikoli izvedel, kakšnim strogostim se je pokoraval v teh letih. Ko se je vrnil v svojo vas in prišel domov, so bili vsi presenečeni nad tem, kako se je spremenil. Nič več ni bil odločen in prevzet kot nekdaj.

Njegov obraz je bil lesen in brez izraza. Njegov nekdanji učitelj Vei Fei, ki je zvedel, da se je vrnil, ga je obiskal. Na prvi pogled je razumel: "Zdaj vidim, da si postal velik plezalec. Odslej nisem vreden, da bi se navezal s teboj." Prebivalci pokrajine so sprejeli Či Čanga kot najboljšega plezalca v deželi. Z nestrpnostjo so pričakovali podvige, ki bodo potrjevali njegovo mojstrstvo. Toda Či Čang ni storil ničesar, da bi zadovoljil njihovo pričakovanje. Ni se več vrnil k stenam, ki jih je nekdanje obiskoval. Celotno plezalno čevlji, ki jih je bil prinesel pred devetimi leti, rekoč, da bodo orodje njegove slave, ga niso več pritegnili.

In onim, ki so pritiskali nanj, naj pojasni svoje ravnanje, je z naveličanim glasom odgovoril: "Poslednja stopnja besede je molk. **Poslednja stopnja plezanja je ne plezati.**" Najobčutljivejši so dojeli, kaj je hotel povedati in občudovali so ga. Številni pa so odhajali, ne da bi razumeli, zakaj uživa tako priznanje. Okoli njega so se pričele spletati različne zgodbe, vendar Či Čanga vse to ni zanimalo. Polagoma se je staral. Na njegovem obrazu je zbledel poslednji izraz. Nobena zunanja sila ni mogla več zmotiti njegove ravnodušnosti. Tako močno je bil uglasen s skrivnimi zakoni vsemirja, tako daleč je bil od negotovosti in nasprotij snovnega sveta, da na večer svojega življenja ni več ločil med "jaz" in "on", med "to" in "ono". Množica čutov je zanj izginila. Štirideset let po svoji vrnitvi z gore Ho je Či Čang mirno zapustil ta svet kot dim, ki se razprši po nebu. V vseh teh letih ni bil niti enkrat ome-

nil umetnosti plezanja niti se ni dotaknil skale.

Pravijo, da je malo pred svojo smrtjo obiskal prijatelja, ki je živel v razkošnem domovanju. Ko je prestopil prag, se je zazrl v okvir vrat iz klesanega kamna in vprašal svojega prijatelja: "Povej mi, prosim te, iz katere snovi je narejen ta vhod?" Takoj nato pa, ko je v hodniku opazil gorska čevlja svojega gostitelja: "Kako nenavadni čevlji! Le čemu bi lahko služili?" Prijatelj je bil osupel, ko je videl, da se Či Čang ne šali. Obrnil se je k mojstru in si ni mogel kaj, da mu ne bi s tresočim glasom dejal: "Resnično moraš biti največji mojster vseh časov, da si pozabil, kaj je to kamen in kaj so pripomočki za plezanje!" Pravijo, da so v dneh, ki so sledili, slikarji te pokrajine zavrgli svoje čopiče in da so se umetniki sramovali, če so jih videli z orodjem njihove umetnosti.

Iz knjige Svet Zena prirejeno in objavljeno v "preminulih" Alpinističnih razgledih št. 17 leta 1983 v spomin in opomin na čase, ko smo alpinisti še imeli svojo glasilo.

V katero smer dalje ..., foto Tanja Grmovšek.

Slovaška smer v zahodni steni

Maratonsko plezanje na Fitz Roy

Rad imam spontane stvari, ki se zgodijo brez odvečnega kompliciranja in iskanja zapletov tam, kjer jih ni. Tako se najbolj približam temu, da živim po občutku, hkrati pa je to najbrž res tudi beg pred odgovornostjo, kot mi je že bilo očitano. Do neke mere priznavam tudi to. Tak pač sem, motiviran za stvari, ki me zanimajo, in hladen do tistih, ki so mi tuje. Spontano, logično in hitro se je rodila in odvila letošnja odprava v Patagonijo, ki je bila polna dobrega občutka in visoke motivacije. "Levi pas, to je špas, nič razmišljat samo gas..." prepevata Slon in Sadež ter zadeneta žeblico na glavico s sicer motorističnim besedilom, ki ima tragičen konec, a dobro ponazarja strast do ideje.

Urban Ažman, Tomaž Jakofčič-Jaka, Miha Valič in jaz smo 10. januarja v optimističnem duhu odleteli Patagoniji naproti. Skupni imenovalec naše poti sta bili dobra volja in strast do plezanja, življenja in ljubljenja. To so bile tri najpogostejše teme našega druženja, med katerim nam zaradi muhastega vremena ni manjkalo časa za njihovo premlevanje.

Plezalne cilje smo si izbrali v zahodnih stenah Fitz Roya in njegovih sosezdov. El Chalten, vasica kot iz vesterna, nas je ob prihodu pričakal v svoji vse preveč običajni sliki, ki mi je bila znana že izpred dveh let, z močnim vetrom in

nalivom. "Torej je tukaj še vedno vse, kot je bilo," si mislim in obžalujem, da imam, medtem ko pohajkujemo po lokalih, vetrovko zapakirano na dnu transportke. Naslednje jutro se pred konji, ki bodo nesli našo prtljago, odpravimo v bazo Bridwell, ki je izhodišče tudi za Cerro Torre, kjer so bili pred nami že Jernej Bevk in Rok Blagus ter Marko Prezelj z ameriški soplezalci. Jaka je kot kvalificiran gospodinjec hitro oklican za kuharja, ostali pa izmenoma pomivamo posodo in upamo, da bo riž, kot zelo pogost del jedilnika, čimprej odstopil od dna posode.

Z Urbanom na začetku taktizirava ter se, kljub lepemu vremenu, 20. januarja odpraviva v El Mocho in ne v Fitz Roy. Iz doline vidni trakovi ledu in požleda v zahodnih stenah naju zvabijo v vzhodni steber El Mocha, ki je nekakšen podstavek Cerro Torreja, kjer po štirih urah v sončni pripeki preplezava smer Benitiers. Stopinje na snegu, ki vodijo z vrha smeri proti Torreju, so pustili Marko, Stephen in Dean, ki so smer plezali pred nama in svoj vzpon zaključili naslednji dan na vrhu najlepše gore na svetu. Ob pretegovanju na soncu imava odličen pogled na zahodno steno Fitz Roya, kjer poteka Slovaška smer, ki je najin glavni cilj. S svojimi 2600 metri je najdaljša smer v Patagoniji, zaradi česar je

pričakovati dolgo plezanje, ki bo moralo biti hitro in tekoče. Naslednji dan preplezava hit zadnjih sezon, smer Claro de Luna v Ag. Saint Exupery. Ob ne pretežkem plezanju sva priplezala na zelo razgleden in slikovit vrh, od koder, kot povsod v Patagoniji, potem sestopiš s spusti ob vrvi.

30. januarja se v bazi poslavljamo

Torre. Vsak s svojimi mislimi se odpravljamo neznanemu in zelenemu naproti. Rok ostane zaradi boleče in zatečene Bevkove roke brez soplezalca, zato ga Jaka in Miha viteško povabita v svojo navezo. Popoldan pred šotorom mineva ob kuhanju in pakiranju opreme, ki mora biti skrbno izbrana. Že doma sva bila odločena, da

Fitz Roy - Slovaška smer; foto Boris Lorenčič.

od Thomasa Huberja, ki je preko satelitskega telefona vir vremenske napovedi, ki obeta dva dni lepega vremena. Ko Thomas reče: "Se vidimo na vrhu," vsi upamo, da bo res tako. On se je namenil v istem času z mladim gorskim vodnikom Andijem preplezati Casarottov steber v vzhodni steni Fitz Roya. Dostop do poljskega bivaka, ki je na ledeniški moreni pod zahodnimi stenami, poteka večji del po ledeniku

bova plezala lahka, z minimalno opremo, in tako skušala biti čim hitrejša ter tako dopuščala več možnosti za uspešen vzpon, saj so večdnevna obdobja lepega vremena v Patagoniji bolj izjema kot pravilo. Obleka, nekaj hrane, bivač vreča, aluminijaste dereze, ledno kladivo in plezalna oprema najdejo prostor v osemindvajsetlitrskih nahrbtnikih, s katerimi bova plezala. Poležavanje in siljenje k spancu sredi

noči zmoti močno grmenje, ki ga povzroča padajoče kamenje iz stene Hombre Sentado, po kateri poteka spodnji del vzpona. Oba z Urbanom molče leživa dalje in komaj čakava glas budilke, ki je jaz kronično nikoli nisem slišal. Ob polnoči se naju le-ta usmili in končno si lahko pripraviva veliko porcijo polente s kakavom, najine priljubljene hrane pred vzponi. Uro za tem in nekaj minut po tistem, ko mimo naju odkorakajo Jaka, Miha in Rok, se spustiva nekaj metrov navzdol na ledenik in po njem do pobočja, ki naju kasneje pripelje pod steno. Spodnji del je položnejši in močno razbit, požled in pomrznjenost delujeta kot neke vrste vezivo, da se vse skupaj ne podre. Kljub pričakovanju, da bova ta del preplezala nenavezana, se v nekaj raztežajih varujeva in kmalu priplezava na Sitting Man Ridge, od koder uzreva na ledeniku na drugi strani lučke najinih prijateljev, ki gredo plezat smer Ensueno. Do sem so prvi plezalci Slovaške smeri priplezali z druge strani. Nadaljujeva s prečenjem proti desni in priplezava pod sto metrov visok, od daleč viden pas rdeče skale, ki naju loči od začetka velike zajede in strmega dela smeri. Nekaj raztežajev delikatnega plezanja, kak za pol avta velik zrušen kos granita in par grdih besed, in že sva na veliki polici pod zajedo, kjer si ob devetih privoščiva malico in zamenjava čevlje s plezalniki. Zajeda je zelo strma, pa še skala ni najboljša, zato je plezanje naporno. V nadaljevanju smer poteka po proti desni usmerjeni razčlembi, ki je na začetku malo, višje pa vedno bolj požlejena. Tu in tam visijo ostanki fiksnih vrvi, ki so jih ob prvem vzponu po dveletnem po-

skušanju in šestdnevnem plezanju pustili Slovaki. Prosto plezanje zaradi z ledom zalitih poči ni več mogoče. Pozno popoldan se naju končno usmili in obsije sonce, ki sva si ga že močno želela. Prečenje kratkega snežišča s plezalniki na nogah se zame prehitro konča nekaj metrov niže. Medtem ko lovim sapo in preštevam k sreči cele kosti, se Urban opremi s čevlji in derezami ter varno nadaljuje plezanje. Sonce naju v nadaljevanju prijetno greje in hkrati poskrbi za padajoče kose ledu, ki odstopajo pod toploto njegovih žarkov. Njihova velikost in hitrost sta odvisni od tega, koliko nad glavo se odbijejo in razbijejo na steni. Plezanje je naporno, ker led, ki ga je precej, ne dopušča več plezanja v plezalnikih. Ko priplezava v območje stika s Kalifornijsko smerjo, najprej prečiva čisto desno na raz, a se kmalu vrneva na levi bok ob veliko zaledenelo zajedo, kjer je plezanje težje, a so poči bolj kopne in le mestoma zalite s požledom. Dolg dan se prevesi v noč in tako si, po dvaindvajsetih urah ter 1800 višinskih metrih plezanja, oba zelo utrujena urediva razmeroma udoben bivač na poševni odpočeni luski sredi stene. Pogled na Cerro Torre je ob milijon zvezd, ki so ga obkrožale, dobil pravljične dimenzije. Medtem ko požiram dim ene od dveh cigaret, ki ju imam s seboj, skušam deliti občutke z Urbanom, ki ne kaže več zanimanja za naravne lepote. Spi. Tudi sam se kmalu posvetim ogrevanju telesa in dremanju na obroke, ko me zmoti čuden šum. Pogledam iz bivač vreče: "Fuck!" Torreja ni več, vidim le oblake, ki se v taktu sunkov močnega vetra pomikajo po nebu. Poln velikega pričakovanja in

Ag. Saint Exupery, foto Boris Lorenčič.

upanja se dalje trudim pričakati jutro. Ob močnem vetru se kmalu po svitu neverjetno spočita in motivirana zapodiva v strme počti.

O sestopu ni bilo govora, saj s tako minimalno opremo to najbrž ne bi bilo izvedljivo. Jutranji raztežaji, ki sem jih plezal v vodstvu, so bili sprva rahlo okorni, kasneje pa vedno bolj tekoči. Zaradi tega, ker sva veliko plezala tehnično, so bili raztežaji dolgi le toliko, dokler ni vodečemu zmanjkalo opreme in je bil prisiljen urediti sidrišče. Raztežaj za raztežajem sva le počasi pridobivala višino in ob tem nehala komentirati, kje sva, ker sva se bila ob teh ocenah nekajkrat pošteno uštela. "FRRRRRRR....." se je oglašal veter in opletal z nama. Plezanje, ki ga verjetno doživiš samo v Patagoniji, je z višino pridobivalo na resnosti. "Norol!" sva si večkrat zavpila in se okoli štirih popoldan znašla na rami, do katere pride z druge strani smer Supercanaleta. "Vidim vrh in nekoga, ki sestopa," vpije Urban, medtem ko za-

ključujem s pospravljanjem toaletnega papirja. Predvidevava, da bi lahko bili najini prijatelji, in nisva se zmotila. Še nekaj "odbitih" raztežajev med ledenimi cvetačami sva morala preplezati in prispela sva na greben, od koder sva v nekaj poševnih spustih dosegla snežišče, ki je vodilo proti vrhu. Sledil je edini del dolge poti, ki je minil prej, kot sva pričakovala.

19.00 kaže ura, ko močno ganjen stopim na tako želen in pričakovan vrh. Če sva si doma želela in pričakovala borbo, sva dobila vojno in temu primerni občutki so naju na vrhu poplačali za vložen trud. Po kratkem fotografiranju in slovesu od edine in odpihnjene cigarete začneva sestopati na drugo stran gore, ki je nisva poznala, čez vzhodno steno po smeri Franco Argentino, po kateri se na Fitz Roy povzpne večina plezalcev. Hitro prideva do prvih spustov po vrvi, ki trajajo potem dolgo v noč. Medtem ko sva čakala drug drugega, da se je spustil, so najine glave utrujeno kinkale, saj so

bile prepotrebne spanca. Zato je bil dogovor o počasnih in varnih spustih še kako na mestu. Ob dveh zjutraj sva na ledeniku med smehom zvila vrvi in se odpravila vzpenjajočim se lučkam naproti. Thomas in Andi se močno začudena, ko izvesta, da sva preplezala tako veliko smer in da sva bila na vrhu, izkažeta s tem, da nama ponudita spanje na sedlu Superior, kjer imata shranjene spalne vreče in kuhalnik, s katerim si natopiva prepotrebno pijačo. Po vstajanju ob šestih nadaljujeva s sestopom in presenetiva plezalce v bazi Rio Blanco ravno ob zajtrku, ki sva ga potem deležna tudi midva. Začudeni nama čestitajo in poslušajo najino zgodbo ter so si edini, da v takem vremenu že moraš biti Slovenec, sicer ne

Fitz Roy, foto Boris Lorenčič.

prideš na vrh. Res je padlo nekaj zanimivih komentarjev. Podkrepljena potem nadaljujeva proti najini bazi precej neobčutljiva za pravljicne naravne lepote, ki jih z mravljinčastimi prsti v čevljih nisva sposobna sprejemati v vsej veličini. Ko okoli enih prispeva do baze, srečava prijatelje, s katerimi potem utrujeni in srečni izmenjavamo vtise. Kamorkoli sedem, me odnese v spanec, zato se zavalim v šotor in prespim golaž, ki nam ga je pripravil Bevk. Občutki po takšnem vzponu so presegli vsa pričakovanja, res je lepo biti vsaj en dan zmagovalec.

Ker sva imela do odhoda domov dovolj časa, sva z Urbanom napadla še Cerro Torre, ki naju je z nalivom in vetrom odbil ob enih popoldan le 300 metrov pod vrhom. Spusti so bili prava drama, zato nama je močno odleglo, ko sva se prezebla in z le tridesetmetrskim koncem vrvi spet znašla pri šotoru na ledeniški moreni.

Prihod domov sta kot vedno zaznamovala veselje in soočenje s problemi, ki jim s plezanjem pač ne uideš. Ja, življenje je rock and roll, na isto glasbo eni plešejo hitro, drugi pa bolj počasi...

Boris Lorenčič - Lori

Opravljeni vzponi:

20. januar; El Mocho:
Benitiers, 500m, 6b, A1, 4h

21. januar; Ag. Saint Exupery:
Claro de Luna, 800m, 6c, 7h

31. januar - 1. februar; Fitz Roy:
Slovaška smer, 2400m, 6b+, A1

Uzpon vreden najprestižnejše nagrade, Zlati cepin

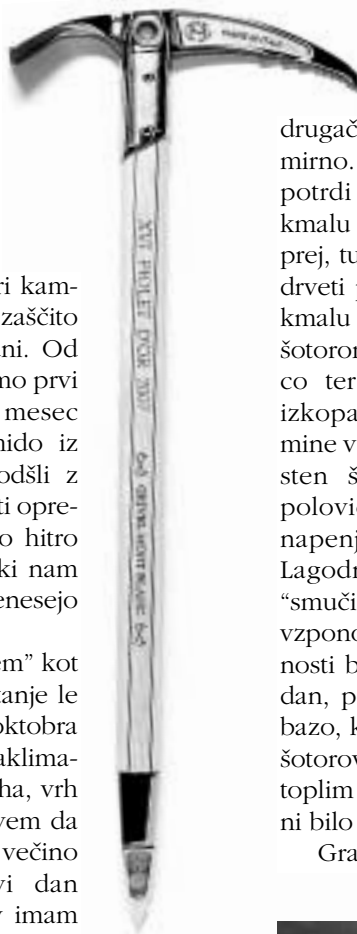
Made in China

Pozimi me je v Patagoniji med plezanjem na Fitz Roy pošteno prezeblo, saj je veter in z njim mrz zaščitni znak pokrajine na jugu južne Amerike. Zato bi človek najbrž pričakoval, da bo moja naslednja plezalna dogodivščina povezana s prijaznejšim in toplejšim vremenom. A mene je kljub temu jeseni odneslo v Tibet, kjer sta mrz in veter tako rekoč doma.

Lhaso, prestolnico Tibeta in nekoč tudi budizma, smo zapustili po treh dnevih urejanja formalnosti, nakupov manjkajočih reči in privajanja na višino. S "terenci" smo se skozi Gyantse, kjer smo napolnili lačne trebuhe pripeljali v Shigatse in tam prenočili. Med večerjo nam je "dohtar" demonstriral visoko šolo prijaznosti in stika z ženskami, saj mu je ruska Američanka že po nekaj minutah jedla tako rekoč z roke. Vsak ne more biti zdravnik ... Drugi dan vožnje smo kmalu zapustili vzorno asfaltirane tibetanske ceste in se prepustili rodu po luknjasti cesti, ki bo v kratkem dobila novo črno obleko, za kar bodo zaslužni predvsem Tibetanci, ki v to vložijo precej žuljev za najbrž simbolično plačilo. Sam imam med vožnjo precej opravka sam s seboj in le s težavo preživljam vožnjo brez bruhanja. Slabosti v želodcu se popoldan pridruži še povišana temperatura, ki dodatno poslabša moje že tako slabo počutje. Kmalu po tem, ko prvič zagledamo našo goro, se med roji mušic, ki jih privablja ogromno močvirje, trudimo narediti čim boljši

posnetek. Ta dan zaključimo pri kamniti ogradi za jake, ki nam daje zaščito pred vetrom še naslednje tri dni. Od tukaj bomo šli naprej peš. Ker smo prvi čudaki, ki bi radi več kot mesec preživeli ob jezeru pod piramido iz skal in ledu, smo od doma odšli z nerešeno uganko, kako prestaviti opremo v bazo, a nam presenetljivo hitro uspe dobiti domačine s konji, ki nam zelo začudeno in radovedno prenesejo tovore.

Prve dni v bazi se bolj "vlečem" kot hodim, saj se mi zdravstveno stanje le počasi izboljšuje. Zato se 3. oktobra prisilim in z ostalimi odidem na aklimatizacijsko turo na Jangmo Gopsha, vrh vzhodno od Chomolharija, saj vem da bi brez tega vzpona zapravil večino možnosti za glavni cilj. Prvi dan vzpona do višine 6.100 metrov imam precej dela sam s seboj, zato s težavo, globokim dihanjem ter težko glavo dosežem prostor za bivač pod serakom. Hitro zaspim. Drugi dan se počutim bolje in okoli poldneva v močnem vetru vsi skupaj dosežemo 6.900 metrov visok vrh. Hitro sestopimo nazaj do šotorov, kjer imamo namen zaradi čim boljše aklimatizacije še enkrat prespati, le Matej in Tine zaradi od vetra podrtega šotora nadaljujeta v bazo. Midva z Markom ter Samo in Rok dodatno utrdimo svoje rahlo načete šotore. Veter, ki neusmiljeno divja, nas kmalu prestavi v notranjost šotorov in spalnih vreč. Naenkrat se zbudim z občutkom, da je nekaj

drugače. Zdi se mi neobičajno toplo in mirno. Ko potrkam po steni šotora, se potrdi sum, da sneži. Sneženju se kmalu pridruži, kot smo vajeni že od prej, tudi veter. Zato začnejo čez šotor drveti pršni plazovi, zaradi česar sneg kmalu zapolni prostor med steno in šotorom ter zmanjša prostor za polovico ter grozi, da naju bo izrinil iz izkopenice. Nadaljevanje noči mine v odkopavanju šotora, ter tiščanju sten šotora narazen, kar nama le polovično uspeva kljub temu, da napenjava telesi kolikor se le da. Lagodna aklimatizacijska tura po "smučišču", kot smo se zafrkavali pred vzponom, je naenkrat dobila vse lastnosti boja. Kakor hitro se je rodil nov dan, pospraviva opremo in zbeživa v bazo, kjer je veter prav tako podrl pet šotorov, med njimi tudi kuhinjo, zato s toplim čajem, ki sem se ga tako veselil, ni bilo nič...

Granitni greben nad bazo je nudil

odlično možnost poplezavanja v kompaktnem granitu, ter s svojo lego opozovalnico za izbiro linije vzpona na Chomolhari, zato sva z Markom okrepjena z daljnogledom, uživala nad tibetansko planoto. Od tam zamišljeni liniji sva potem med vzponom na Chomolhari sledila skoraj cel čas, le težavnost plezanja sva rahlo podcenila. Vzdušje pred vzponom je bilo zadnje dni pred odhodom v steno, kljub vedno prisotni rahli tremi zelo sproščeno in prežeto s pozitivno energijo. Res dobro smo se ujeli, le pri kartah ob večerih smo bili včasih bolj energični. Pripravo vedno prevelikih in pretežkih nahrbtnikov sva z Markom opravila z odliko, saj sva si pripravila le nujno potrebno ter lahko opremo. Če bi pakirala še enkrat, bi bil nahrbtnik težji le za eno bundo ter termovko, toplota med vzponom pa temu primerna. Skupinsko iskanje prehoda čez ledenik in gaženje do stene smo oprava-

Chomolhari baza, foto Marko Prezelj.

vili v sončnem vremenu, ter se še isti dan vrnili v bazo, kamor je Marko prispel z vodo v čevlju, ki jo je zajel v enem od po vrhu zaledenelih ledeniških jezerc.

12. oktobra, manj kot dva tedna po tem, ko smo se utaborili ob čudovitem smaragdnom jezeru, smo se vsak s svojimi upi in pričakovanji odpravili novi zgodbi naproti. Pod steno smo si postavili šotore in poskrbeli za vnos energije s primerno količino hrane in pijače. Noč je hitro minila, zato smo v zgodnjem jutru pospravili šotore, si zaželeli potrebno srečo in odšli vsak v svojo smer. Samo, Rok, Tine in Matej so nadaljevali s prečanjem ledenika do velikih serakov, ki so zapirali vstop v žleb, po katerem so načrtovali vzpon. Midva sva bila kmalu čez krajno poč, kjer sva zavila v žleb, ki je vodil na raz. Marko, ki je krenil nekaj minut pred mano, je v žlebu s svojim že nekaj dni slabo slišnim in hripavim glasom nekaj vpil. Ko pogledam navzgor, vidim, da pada nekaj proti meni, zato hitro reagiram in se spretno umaknem nevarnosti. Veselje ob tem kmalu popusti, saj se izkaže, da je bila to Markova čelna svetilka, brez katere bi bilo nadaljevanje vzpona nesmiselno. Sestopim dobrih 150 metrov, do najnižje točke ledenika, kjer jo k sreči najdem in spravim na varno. V žlebu sva naletela na spremenljive razmere, deležna sva tako mehkega snega, kot mestoma tudi ledu in skale. Strmi zapori na vrhu sva se umaknila s prečnico v desno, po kateri sva dosegla pobočje, ki naju je privedlo na raz. Tam sva bila sicer deležna sonca, vendar je bil veter tisti, ki je od takrat naprej igral zelo pomembno vlogo do konca vzpona in sestopa.

Pogojem primerno oblečena in zaščiten pred vetrom ter mrazom, sva nenavezana dobro napredovala ter na višini 6.300 metrov, v območju kjer sva načrtovala bivak, našla dober prostor, ki je po eni uri lepoteh popravkov postal parcela za najin šotor. Takrat še nisva vedela, da bova na tem kraljevskem prostoru spala kar tri krat. Ob topli pijači in hrani, sva se odločila, da bova naslednji dan rahlo predrzna ter bova skušala čez najstrmejši del vzpona plezati lahka, le z enim nahrbtnikom, in še isti dan stopiti na vrh.

Kmalu potem, ko sva zjutraj zapustila varno zavetje šotora, je plezanje postajalo vedno bolj strmo in zahtevno. Napihan suh sneg je vedno znova skrbel, da je bilo plezanje zanimivo in psihično vznemirljivo. Iskala sva prehode po snegu in ledu ter vmes večkrat plezala čez kompakten granit. Isti raztežaji bi tudi nekaj tisoč metrov nižje terjali mirne živce, tam so pa veter, mraz in bolečine v prstih, ko je vsake toliko pognalo kri po njih, poskrbeli za zavedanje tistega, česar nama je najbolj primanjkovalo - toplote. Nad trikotnim snežiščem, kakor smo ga poimenovali že iz doline je bila stena še posebej strma. Previsen kamin, čez katerega so visele velike ledene sveče, je deloval odbijajoče, zato sva se mu izognila v loku levo, ter potem v prečanju proti desni dosegla njegov vrh, od koder sva ob zaletavanju snežnih kristalov v obraz splezala še en dolg raztežaj z začetkom čez granitno ploščo do velikega snežišča levo od serakov. Obema je bilo jasno, da tisti dan ne bova stala na vrhu, zato sva med vzpenjanjem iskala primeren prostor za bivak, kjer bi lahko naslednji

dan prespala s vso opremo. Jaz sem sicer na glas nekaj blodil o tem, da bi se morda zavlekla v kako res dobro luknjo in nama ne bi bilo potrebno še enkrat opravljati zahtevnega vzpona, a je Marko to možnost trezno zavrgel in že sva sestopala z upanjem, da bo

lakove", včasih tudi na zatiče, "frende" in roglje ter porabiva v za ta namen pripravljeno 20 metrsko vrvico. V mraku se končno prebija do šotora. Nadaljnje ure so ob utrujenosti posvečene ogrevanju in kuhanju, ki spet požene energijo po telesu.

Chomolhari, foto Boris Lorenčič.

nadaljevanje vzpona, kakor je bilo videti, lažje. Kmalu sva bila čez snežišče na vrhu izstopne zajede, kjer sva opremila prvi spust. Spuščala sva se naravnost in prišla na vrh zaledenega kamina. V zračnem spustu čezenj sva si pustila 20 metrov vrvico, ki nama je naslednji dan privarčevala plezanje najtežjih raztežajev. Urejanje spustov in napeljevanje vrvi v plezalni pas zahteva včasih tudi snemanje rokavic, kar je v tem vetru in mrazu pravo mučenje. Spuste opravlja v glavnem na "aba-

Jutro pričakava zmečkana in utrujena. Po običajnem zajtrku, čokolino s kavo, se s celotno opremo najprej še malo okorno odpraviva po stopinjah prejšnjega dne. Kljub nahrbtnikom sva kar hitra, saj nama sledi in ponekod urejena stojišča omogočijo, da sva zadihana, a sorazmerno hitro pod kaminom, kjer sva si pustila vrvico. Vzpon po njej zahteva kar nekaj naprežanja in poskrbi za trenutno občutenje toplote. S povešenimi spodnjimi čeljustmi odplezava še zadnji del

stene in prideva na snežišče, kjer sva že prejšnji dan izbrala prostor za šotor na višini 6.700 metrov. Napihan sneg poskrbi, da bova varna pred vetrom, ledeno dno pa naju zaposli za veliko več časa, kot sva pričakovala. Kar nekaj udarcev s cepinom in lopato je bilo potrebnih, da je snežni zamet dobival podobo bivaka. Okence na prostrano tibetansko planoto nudi izredne večerne razglede, a midva vseeno raje tiščiva telesi v iz dneva v dan bolj vlažne spalne vreče.

Mraz, utrujenost in trema pred neznanim poskrbijo, da zjutraj ne kreneva prav zgodaj. Prehod čez snežno rampo, po kateri bi se ognila strmi pregradi se je izkazal za lažnega, zaradi tega zaplezava direktno po žlebu, ki se konča pod neprehodnimi previsi, zato Marko mojstrsko prepleza vodoravno prečnico v levo, do zajede, ki ponuja upanje, da izplezava na greben. Kar nekaj zanimivih gibov na koncu zajede je še potrebnih, da se res znajdeva v položnejšem svetu. Od tam nena vezana v sipkem snegu nadaljujeva po snežni rezi, kjer se večkrat potopiva globlje od kolen, zato sva na vrhu kljub vetru, ki naju spremlja že cel čas, zelo vesela, da je vzpona konec. Poskrbiva za nekaj fotografij, kar sva med vzponom zaradi snemanja rokavic in s tem povezanimi neobčutljivimi prsti zanemarjala, ter se odpraviva po gazi, ki sva jo zarisala med vzponom. Kmalu doseževa rob stene, od koder se potem spuščava po vrvi. Kot že večkrat v preteklosti, nama tokrat pri zadnjem spustu vrv noče izkazati sodelovanja, v kar jo Marko prepriča tako, da še enkrat spleza nazaj na sidrišče. Ob sestopu po snežišču mimogrede pobere-

va še šotor in ostalo opremo in tako sva kmalu spet na spustih, ki sva si jih opremila pred dvema dnevoma. Premražena še kar hitro opraviva s spusti in se še tretjič utaboriva na mestu, ker sva že med vzponom spala dvakrat. Utrujenost in pomanjkanje plina poskrbita, da tisti večer ugasneva brez večerje in pijače. Zato nama naslednje jutro zadnji hlapi plina ustvarijo razkošje v posodi polni čaja. Sestop v življenju bolj prijazno okolje mineva ob monotonosti milijonov korakov, ki so potrebni, da sva na najnižji točki raza od koder zavijeva v zadnji žleb pred ledenikom. Po tem, ko tam malo posediva, mi Marko kmalu izgine izpred oči. Utrujenost me je vedno bolj upočasnjevala, zato so mi bile njegove stopinje v veliko pomoč. Za pomrznjene dele sem porabljal veliko energije in časa. Zadnji del grape me je bilo precej strah, da bo pridrvel kakšen večji pršni plaz, ki so se tu in tam pripeljali z vrha, saj mu tam ne bi mogel ulti. Pri prehodu čez krajno poč se mi vdre pod nogami in komaj se obdržim na cepinih zapičenih v trdo podlago. Prisiljen sem poiskati bolj varen prehod nekaj metrov stran. Ko dohitim Marka, ki me že eno uro čaka na ledeniku izvem, da je doživel enako akrobacijo. Utrujen za Markom nadaljujem s sestopom po ledeniku in le težko se prepričam, da ne odvržem nahrbtnika. Na moreni naju čakajo Damjan, Tine, Matej, Samo, Rok in naš nepalski kuhar Ongchu. Srečanje je prisrčno in zame odrešilno, saj me razbremenijo teže s hrbita. Nadaljnji dolgotrajni sestop do baze je bil vse prej kot sprehod, saj mi nešteti kamni nudijo potrebna počivališča. Med

Chomolhari vrh, foto Marko Prezelj.

praznovanjem si potem z redkimi besedami, novimi gubami na obrazu in širokimi nasmehi izmenjujemo doživeto.

Čez nekaj dni v Lhasi izzivamo komentarje s svojimi opečenimi nosovi, se veliko smejimo, dosti jemo, jaz pa odkrijem svojo željo po igranju bobnov. Že na poti proti domu je bilo veliko časa za miselno obnovo vsega, kar se je zgodilo v tistem mesecu in pol, šele doma pa je vse skupaj dobilo, pravzaprav še dobiva, tisto pravo obliko, ki jo sestavljajo spomini, izkušnje in domišljija. Sam spadam, kot tudi veliko mojih sopotnikov, med ljudi, ki vedno znova nekaj iščejo. Morda nove izzive, zgodbe in odgovore na vprašanja ali le samega sebe. Kdor išče ta najde? Pravzaprav gre le za iskanje, to je najbolj pomembno. Izredna ekipa in dobre smeri, ki smo

jih preplezali, vse to je pripomoglo k temu, da smo se imeli res super. Življenje je lepo...

Boris Lorenčič - Lori

Člani odprave: Marko Prezelj (vodja), Damijan Meško (zdravnik), Boris Lorenčič, Matej Kladnik, Tine Cuder, Samo Krmelj, Rok Blagus.

Opravljeni vzponi:

Jangmo Gopsha, (6.900 m), D+, prvenstvena, prvi pristop. Soplezalci: Marko Prezelj, Matej Kladnik, Tine Cuder, Samo Krmelj, Rok Blagus. Chomolhari (7.326 m) SZ Steber, ED 2, M 6+ / 30° - 70°, 2000 m, prvenstvena. Soplezalec: Marko Prezelj.

Uzpon prve ženske naveze na vrh Cerro Torre

Najlepša gora Cerro Torre

Z zadnjimi kančki moči dvigujem svoje telo. Še en zgib in tretja serija bo končana. Srce mi bije kot noro, hropem in misli mi begajo sem ter tja. Gremo, še malo! Nekaj tednov intenzivnega treninga je za mano in telo postaja vse bolj utrujeno. Ko le povlečem zadnji zgib se mi v misli ponovno prikrađe glasek, ki se poigrava z menoj: "Še dva zgiba, za sam vrh Cerro Torre". Ponovno mi uspe pretentati samo sebe. Iz ne vem kakšnih skrivnih zalog moči se še dvakrat vzdignem. Dvaintrideset. Dovolj bo. Vsa zadovoljna se zazrem v druge obiskovalce fitnesa, ki jim ni niti najmanj jasno kaj se mi krade po glavi.

Skupina Cerro Torre, foto Tanja Grmovšek.

Ženska naveza

V podobnih miselnih igrah preseganja same sebe je potekal ves moj jesenski trening in priprave na žensko odpravo v Patagonijo. Le kateri alpinist si ne bi želel obiskati dežele tisočerih lepote in plezalnih izzivov?! Že nekaj časa sem si želela iti s kakšno punco plezat v Patagonijo, v skupino Fitz Roy in Torre. Ženske plezalne naveze so redke in vzponi ženskih navez še manj pogosta zadeva. Kar nekaj sreče moraš imeti, da se v danem trenutku najdeti dve alpinistki, ki sta skupaj sposobni opraviti kakšen dober vzpon v zahtevnih patagonskih gorah. Zakaj so ženske naveze nekaj posebnega?! Predvsem zaradi dejstva, da morata zagotovo vse delo opraviti sami, biti najmočnejša člana in ne računati na pomoč večinoma močnejšega soplezalca. Nam ženskam predstavlja to neverjeten izziv in dodatno motivacijo.

Moja soplezalka je bila tokrat Monika Kambič Mali. Le leto dni prej sta skupaj s Tino Di Batista kot prva ženska naveza osvojili Fitz Roy, najvišji vrh v tem masivu. Letos sva z Moniko želeli poseči po najinih dolgoletnih sanjah, osvojiti najlepšo goro kar jih obstaja, Cerro Torre. Priplezati na vrh Cerro Torre je do sedaj uspelo veliko manj alpinistom kot stopiti na vrh Everesta in izmed teh je bila le peščica žensk. Tehnično zahteven klasičen vzpon postane še zahtevnejši zaradi muhastega patagonskega vremena, dolžine smeri, mešanega plezalnega terena,

dostopa in sestopa. Že samo dejstvo, da v pretekli sezoni sploh nihče ni osvojil te magične gore je podatek in referenca zase.

Magična gora

V baznem taboru sta nama delala družbo Silvo Karo, ena največjih legend patagonskih gora in moj mož Andrej, ki mu je bil plezalni partner. K sreči je bilo vreme ob našem prihodu precej kilavo, tako da nisem takoj dojela razsežnosti tamkajšnjih gora. Ko sem iz naše baze prvič uzrla neverjetno formacijo gore Cerro Torre sem dobila v grlu velik cmok. Neverjetno! V nebo segajoča granitna gora, kot s čipkami poprhana s snegom, izredno lepa, a tudi strašujoče strma. Sprva si drugim plezalcem v bazi nisem niti drznila povedati s kakšnimi načrti sva tukaj. Da bi dve puncici poskušali priplezati na takšno goro?! Z velikimi očmi in ušesi sem poslušala zgodbe o letošnjih poskusih na tej gori. Vremenu primerno sva z Moniko začeli izbirati plezalne cilje. Končno smo dočakali daljše obdobje lepega vremena. Z le nekaj dni počitka smo težko otovorjeni sopihali v klanec pod norveški bivak, ki je izhodišče za plezanje v stenah skupine Torre. Prišel je čas za uresničevanje sanj.

Maratonca

Z jutrom kreneva preko ledenika pod najino steno. Glava je polna misli, nahrbtnik je težek in okoren. Z nama iz bivaka začeta tudi Silvo in Andrej, ki sta si zadala preplezati neverjetno elegantno linijo, katera prav bode v oči, pa se je do sedaj ni lotil še nihče. V celoto želita povezati vse spodnje stene in grebene, ter smer zaključiti po jugo-

vzhodnem razu na vrhu Cerro Torre. S prvimi sončnimi žarki kot zlato zažari vzhodna stena in že čez nekaj časa se klicu gravitacije odzovejo prvi kosi ledu iz vseh koncev stene. Nejeverno gledam proti vrhu in le občudujem igrivost barv in svetlobe. Z Moniko ta dan priplezava do sedla. Ko plezava raztežaje nad sedlom naju dohitita Silvo in Andrej. Ko ju opazujem kako hitro se nama približujeta, se mi zdita kot dirkača formule ena. Hitre kretnje, vse uigrano kot najboljši stroj, nič odvečnega, sama popolnost. Mimo naju z minimalno opremo odbrzita v popoldne, plezata vso noč in naslednje dopoldne stojita na vrhu Cerro Torre, po 28 urah neprestanega plezanja in po več kot treh kilometrih preplezanega terena! Mašine najboljšega kova, ni kaj drugega za dodati. Midve pa se drživa najinega načrta, spustiva se nazaj na sedlo, kjer v snežni luknji prespiva in proti vrhu nadaljujemo naslednje jutro.

Tukaj šteje le vrh

Že nekaj ur se upirava slabemu vremenu, ki naju je ovilo v vršnem delu stene. Popolnoma sem premočena. Po lednih raztežajih tečejo potočki vode. Iz vrvi se pcedi voda vedno ko jo zategnem. Veter na južni strani stene je močnejši in mokra oblačila se kar lepijo name. Rokavice so že nekaj ur popolnoma premočene in neuporabne, a jih ne upam zamenjati za rezervne. Že nekaj časa plezava v temi in iščeva prehode. Iščeva odrešilno poličko kjer bi lahko prevedrile. Kar trese me ko nato varujem Moniko. Veselo mi kaplja na glavo, od mraza me kar zbada in zato zganjam celoten program telovadbe, da v moje

Na vrhu snežne gobe Cerro Torre, foto Monika Kambič.

premrle okončine poženem vsaj nekaj krvi. Ko v naslednjem raztežaju sledim Moniki me sunek vetra kar dvigne od stene. To je pa že malo preveč, si mislim in v spomin se mi prikrađejo vse grozne patagonske zgodbe o slabem vremenu in borbi v njem. Moniko najdem na varovališču, prav tako popolnoma premočeno.

Ovija naju megla, dežuje, sneži in piha kot sam peklenšček. Glava je polna misli, a hkrati tako prazna. Z Moniko se gledava, ter se poskušava izogniti tistemu groznemu vprašanju: "Greva dol?" Po eni strani nama je jasno, da sva v teh razmerah priplezale neverjetno daleč in da morava kljub vsemu trudu dol, po drugi strani, pa bi obe radi na vrh. Kot v kakšnem filmu se mi naenkrat vse odvrti pred očmi: vsi napor, plezanje po ledu, snegu ter skali, gvozdenje cepinov in rok v razpoke, škripanje derez po skali, tiščanje varoval v z ledom zabasane poč, dereze gor in dereze dol,

lestvica Maestrijevih svedrovcev v popolnoma gladkih plateh, vsi lepi in manj lepi raztežaji. S težkim srcem se nato le dvesto metrov pod vrhom odločiva posloviti od svojih sanj ter vrha. Joj, pa tako blizu sva bile! Zaradi najine dosežene višine ter vloženega truda se hkrati počutim kot zmagovalka, a tudi kot poraženka, saj nisva stali na vrhu. In v Patagoniji šteje samo osvojen vrh.

To ni gora za ženske

Ne morem verjeti, da le pet dni po prvem poskusu ponovno plezam proti sedlu. Moj nahrbtnik je tokrat veliko lažji, saj sva s seboj vzeli le najnujnejše. Najina taktika je tokrat drugačna in napornejša, saj želiva priti v enem zamahu na vrh in nazaj. Tudi razmere so drugačne in stena je polna plezalcev, ki poskušajo tako kot midve priti na vrh.

Najtežje pri najinem drugem poskusu v Cerro Torre je bilo miselno pripraviti

glavo, da bo enako zagnana in evforična kot prvič. Ko sva drugi dan najinega plezanja presegli najino najvišjo doseženo mesto prvega poskusa se mi je kamenček odvalil od srca. Pa se je le splečalo! Vse je izgledalo precej idealno, dokler ni Monika le šestdeset metrov pod vrhom glasno zatulila. Kričim kaj se je zgodilo, brez odgovora. Nekaj časa počakam nato ponovno kličem Moniko. Nič. Vlečem vrv, se čudim kaj bi sploh lahko šlo narobe, saj sva že tik pod vrhom. Ko le pridem do Monike jo najdem v solzah in z bolečino v očeh. Na ramo je dobila velik kos ledu, ki ga je odlomila naveza nad nama. Udarec v ramo je bil tako močan, da ji je zlomil tri rebra! K sreči takrat tega še nisva vedeli. Gledam gor, gledam dol, gledam Moniko. Ne vem kaj naj narediva. Vrh je kot na dlani, le še slaba dolžina vrvi in sva pod snežnim platojem. Sama zase preklinjam in kar ne morem verjeti. Vrh nama je tako rekoč na doseg roke, a se spet izmika. Vojna misli se mi odvija v glavi. Gor ali dol. Če se bo Monikino telo preveč ohladilo bova še dol komaj prišli. Gor ali dol?! Čakam, gledam nekam daleč, vprašam Moniko ali je hudo ali zelo hudo. Sumi na zlom, jaz ji nekako zatrjujem, da se ob zlomu še premikati ne bi več mogla. Nekako prepričujem njo in sebe, da morda pa le ni tako resno. Spet gledam gor, pa tako blizu sva! Monika se odloči, da se bo kljub bolečini s prižemami poskušala povzpeti po vrvi. Neverjetna volja in trma! Ob njeni odločitvi, se mi upanje po vrhu ponovno prebudi.

Močno zategujem vrv in čakam, da se Monikina glava prikaže na snežnem platoju. Prikoraka še tistih nekaj metrov po vršni snežni gobi. Okoli naju se v

sončnem zahodu bohota v večerne barve odet celinski led. Na vrhu sva! Ne morem verjeti, da se sanje uresničujejo, sanje polne preizkušenj in garanja. Padeva si v objem in samo strmiva v razgled. Več kot kilometer in pol nižje je bivak Norvegos iz katerega sva krenile dva dni prej. Vse je tako zelo daleč. Same samcate tiho stojiva na vrhu, vsaka s svojimi mislimi in strahovi. Obe veva, da sva šele na polovici poti. Potrebno je priti še navzdol! Čez štiriindvajset dolgih in napornih ur prideva v šotor. Roke so utrujene od številnih spustov ob vrvi, od plezanja in vlečenja vrvi. Presrečni, da sva na varnem. Zagotovo najina največja in po svoje tudi najlepša izkušnja!

Mesec dni kasneje se spet podim med domačimi griči poraslimi z vinogradi, tekaški copati cmokajo v snegu in blatu. Misli se mi vračajo med magične patagonske gore in se hkrati igrajo z granitnimi mogotci Karakoruma, možnimi naslednjimi izzivi. Obdobje treninga in miselnega snubljenja prihodnjih ciljev mi je vedno najljubše. Šele takrat podoživim tiste minimalno odmerjene trenutke na vrhu in hkrati razmišljam o prihodnjih novih vrhovih. Ko bi naj bilo vsega konec, se pravzaprav spet začne. In ti konci, katerim takoj sledijo začetki me vlečejo naprej, tja, kjer ni mej.

8. februarja 2005 sva Monika Kambič Mali in Tanja Grmovšek kot prva ženska naveza osvojili vrh Cerro Torre (3102m) po 1200 metrov visoki "Maestrijevi" smeri JV raz, v alpskem stilu.

Tanja Grmovšek

Vaja gorske reševalne postaje Maribor

Okrešelj "75"

Iz sna me prebudi odločno trkanje. Na pol v spancu odprem vežna vrata. "Kaj bo dobrega"? vprašam in se medlo zazrem v Rajča in Ferencu, ki stoji nekoliko za njim – oba reševalca mariborske gorske reševalne postaje. "Si pripravljen sodelovati?", vpraša prvi in kar nadaljuje: "vse piše na temle listku in če se odločiš, jutri pokliči načelnika, pa lahko noč". Prej ko uspem karkoli izdavi, že izgineta.

Vsebina listka, ki sem ga prebral naslednje jutro, je bila preveč privlačna in prepričljiva, da bi vztrajal pri svojih načrtih za soboto in nedeljo. Torej, če razbijem vsakdanjo monotonost, si zopet nekoliko pretegnem alpinistične kosti, nadiham svežega zraka in ob tem še kaj napišem za naše bralce, mi prav gotovo ne bo škodilo, razmišljam, med tem ko vrtim telefonsko številčnico z namenom, da svojo odločitev za, sporočim načelniku GRS Alojzu Kraigherju.

Zaupali so mi še to, da bo akcija stekla v sodelovanju z UJV in ponoči, zato naj bom ustrezno pripravljen. Reševalec sicer nisem, sem pa alpinist, torej znam tudi plezati, sem dejal, pripravil nahrbtnik in čakal.

Kazalec na uri se je počasi a vztrajno pomikal proti triindvajseti. Slonel sem na oknu, zrl v mesečno noč in čakal, čakal na povelje. Nedolgo zatem pred hišo obstane miličniški avto. Miličnik mi preda sporočilo, "akcija Okrešelj, takoj se z vso potrebno opremo javite v pisarni gorske reševalne

službe", in se takoj odpravil k naslednjemu. Tako nekako se je torej začelo.

Najdemo se pred društvenimi prostori, poberemo še ostalo potrebno opremo, nato pa sledi divja vožnja proti Logarski dolini. Nekje med Sl. Bistrico in Sl. Konjicami na cesti podremo divjega zajca, ki ga katapultira kdo ve kam, zaradi pomanjkanja časa in še trde teme, pa ne vztrajamo dolgo pri iskanju. Iz zatrepa Logarske doline se nemudoma napotimo do planinske postojanke na Okrešlju, kjer nas je že čakal načelnik GRS Lojze Kraigher.

Vendar ni bil sam, pred nami je že prišlo še nekaj reševalcev iz Zreč in Slovenj Gradca, ki so prav tako vključeni v mariborsko reševalno postajo. Vseh nas je bilo 15. Do svita ni manjkalo več dosti, kljub temu smo legli, ko pa se je zdanilo je zopet vse potekalo po strogo določenem programu. Najprej zajtrk potem pa... Danilo Škerbinek, in Stane Jurca sta skupaj z načelnikom pripravila načrt ter prevzela vodstvo namišljene reševalne akcije. Danilo je razložil nalogo takole: "ponesrečenec se nahaja kakih 200 do 300 m nad vstopom v Vzhodno smer, v steni Male Rinke. Naloga reševalcev je, da se vzpnejo do njega, mu nudijo prvo pomoč in nato spustijo do vznožja stene".

Glede na razpoložljivo opremo, predvsem pa zaradi pomanjkanja jeklene vrvi, prevlada odločitev, da do ponesrečenca pristopimo po najkrajši poti, se pravi po plezalni smeri od

vznožja in ne z vrha, nato pa bo z mesta nesreče sledil takoimenovani spust s štafetno predajo. Kaj to pomeni? Nič drugega, kot dvojni ali večkratni spust marinerja, za dolžino jeklenice (100 m), ki ga opravita dve ali več skupin reševalcev iz tako v naprej pripravljenih sidrišč. Vsi pravzaprav opravljajo enako delo, le da so eni višje, drugi pa nižje v steni. Prvo sidrišče je sidrišče na mestu nesreče, kjer je poleg vseh priprav potrebno oskrbeti še ranjenca. Najlepše je če svet v steni dopušča sidrišča postaviti tako, da so medseboj pokrita z vpadnico in linijo, ki povezuje predhodno mesto spusta z mestom prevzema ponesrečenca na dnu stene. Velikokrat zaradi objektivnih razlogov torej objektivnih nevarnosti (padajoče kamenje ipd.) to ni mogoče.

Mariner (čolnu podoben pripomoček za transport ponesrečenca v gorah), vitlo, boben s stometro jekleno vrvjo, vponke, plezalne vrvi, kline in še kaj, vse to je bilo potrebno prenesti najprej do pod stene, nato pa po njej navzgor, do mesta nesreče. Reševalci so si razdelili opremo in lahko smo krenili.

Ozračje je bilo precej soparno in ni vlivalo ravno najboljšega zaupanja v razvoj vremenskih dogodkov tega dne. Potne kaplje, ki so izvirale nekje izpod lasišča, so počasi polzele čez obraz in se izgublale v grušču dokaj strmega melišča, koder vodi pot k vznožju stene na spodnjem delu Turskega žleba. Tudi to je minilo. Na dnu Turskega žleba, smo se razdelili v dve skupini in vstopili v steno. Navezi, ki sta prvi utirali pot do ponesrečenca, sta spotoma fiksirali vrvi, tako da smo drugi, s

torom na ramenih, lažje in varneje napredovali. Radijska prenosna oddajnika, sta odlično služila za koordinacijo med skupinami in usklajeno delovanje. Z njima sta rokovala vodja reševalne akcije, Danilo Škerbinek in načelnik GRS postaje, Lojze Kraigher. Prva skupina reševalcev se je ustavila kakih 100 m nad vstopom v steno – na široki in dokaj udobni polici in takoj pričela s pripravo sidrišča. Ostali smo nadaljevali do ponesrečenca, ki se je nahajal kakih 150 m višje na naslednji polici. Namišljeni ponesrečenec je očitno padel iz zgornjega dela Vzhodne smeri in k sreči obležal na nekoliko položnejšem delu stene. Tokrat sicer ni šlo za res, bila je le vaja, kljub temu pa ni bilo niti najmanjšega razloga, da dela ne bi opravljali profesionalno, zavzeto in disciplinirano, kakor v resnični akciji. Primanjkovalo je nekaj ljudi, zato sem še sam poprijel in pomagal pri transportu enega dela marinerja do mesta nesreče. Potem pa sem še samo opazoval, lezel po steni sem in tja, ter na veliko "škljocal". Na svojo veliko žalost, pa sem veliko kasneje ugotovil, da mi jo je fotoaparatus pošteno zagodel in od vsega filma s 36 posnetki sem se moral na koncu zadovoljiti le z borimi šestimi. Vreme, ki se je jelo kisati, že kar takoj po pričetku akcije je še kar prizanašalo.

Zanimivo je bilo opazovati fante, kako večje in urno so rokovali z vrvmi, zabijali kline za sidrišča, ter pripravljali opremo za spust med tem ko so imobilizirali ponesrečenca in ga ustrezno oskrbeli. Vsak je vedel kaj mora storiti in kje je njegovo mesto, ne da bi si bili v napoto. "Ste pripravljeni?", je zavpil Danilo v walki – talki in vprašal Lojza

na spodnje sidrišče kako uspešni so. "Vse je v redu, tudi mi smo končali", se zasliši odgovor, "Torej lahko pričnemo s spuščanjem", "lahko!"

Povelja so bila kratka, jasna in jedrnata, mencanje ali po domače "palamudenje", bi med reševalci povzročalo samo zmedo in nesporazume. Vsakdo se je zavedal resnosti položaja, čeprav je bila le vaja. In tako je tudi prav, saj bo morda že jutri šlo zares.

Zagorčev Drago prekaljen koroški alpinist in reševalec, se je pripel na mariner s ponesrečencem in mirno sta zdrsela čez steno, proti naslednjemu sidrišču. Sem in tja je jeklena vrvi sprožila kakšen kamen, ki je odbrenčal v globino, da so se na spodnji polici prestrašeno stiskali k steni. Toda to se dogaja in ni možno kaj dosti storiti.

Nekaj trenutkov za tem sta varno pristala na spodnjem sidrišču, kjer so takoj pričeli s pripravami za ponoven spust, tokrat do vznožja stene. Zgornje sidrišče so fantje takoj razdrli in skupaj smo sestopili na spodnjo polico, kjer so ves manever še enkrat ponovili. Drago in njegov ponesrečenec, sta kaj kmalu dosegla čvrsta tla pod steno, v Turskem žlebu, s tem pa je bila vaja reševalne akcije tudi zaključena. Da bi znanje utrdili so za konec še nekajkrat ponovili načine dviganja in spuščanja z jeklenico. Med tem, ko je zadnja naveza razdirala sidrišče, izbijala kline in pobirala vrvi, smo ostali sestopili v žleb, na planinsko pot.

Lojz je žarel, svojega veselja nad dobro opravljeno akcijo kar ni mogel skriti. "No ja, nekoliko prepočasni ste še, drugače pa je kar v redu", je menil in razlagal, čemu naj v bodoče posvetijo še več pozornosti. Podobnega

mnenja sta bila tudi oba inštruktorja GRS, Danilo in Stane, ki sta načrtovano vajo uspešno pripeljala do konca.

Družno smo jo ubrali do doma na Okrešlju. Obilna, bolj večerja, kot kosilo, kajti dan se je že nagibal k večeru, je kmalu napolnila že nekoliko prestradane želodce.

Nekateri smo morali domov, na žalost, nazaj v vsakdanjo monotonost, v skomercializiran in sebičen svet, ki postaja čedalje večja nadloga. Pred slovesom sem si ukradel še nekaj trenutkov in pokramljal z načelnikom GRS Lojzeto Kraigherjem.

Dvainšestdeset jih že ima in človek mu jih kar ne bi prisodil, še zlasti po tistem, kar sem videl v steni. Marsikdo od mlajših, se lahko skrrije. Planinstvo in alpinizem goji že od rane mladosti in z ženo se v tem poslanstvu prav dobro dopolnjujeta. "Gore so najin drugi dom", pravi, ob tem pa že vrsto let, takorekoč od ustanovitve dalje, uspešno vodi mariborsko gorsko reševalno postajo, in nadaljuje: "Ustanovili smo jo leta 1959, prvič pa je bila registrirana 1. Januarja 1960 leta. Takrat smo bili vsega štirje. En član in trije pripravniki. Skupaj s sodelavci nas je danes 38, od tega kar šestnajst članov in pripravnikov. Po svojih najboljših močeh se trudimo za napredek. Poleg rednega izobraževanja, uspešno sodelujemo tudi z UJV in smo organizirali že več uspešnih vaj, prav tako pa tudi izvedli kar nekaj uspešnih iskalnih akcij izgubljenih planincev – zlasti na našem domačem Pohorju. Sodelavci gorske reševalne postaje pa so tisti, ki skrbijo za red na smučiščih Pohorja in reševanje ponesrečenih smučarjev". Prekinem ga z vprašanjem: kaj pa finančna

sredstva, kolikor vem se podobne organizacije pogostokrat otepajo s takimi problemi".

"Res je – čeprav je gorska reševalna služba v Sloveniji povsem neprofitna in amaterska torej prostovoljna, če hočete tudi dobrovoljna organizacija, pa vendar brez denarja ne gre, saj če že druga ne, je oprema tista, ki je za uspešno akcijo neobhodno potrebna, za povrh vsega pa je še izredno draga. Je pa že veliko boljše, v primerjavi s prejšnjimi leti. Po zaslugi razvoja pohorskega turizma, zaradi česar je postavil pred nas dodatne in obsežnejše obveznosti smo postali upravičenci namenskih finančnih injekcij. V zimskih mesecih, ko bela opojnost zvabi na smučišča številne smučarje, dežuramo na vseh pohorskih smučiščih, kar nam prinese dodaten vir dohodka. Za konec pa zapiši še to! Hvaležni smo vsem, ki na ta ali oni način pomagajo naši organizaciji. Veš, zgodi se tudi, da se kdaj sporečemo - sicer pa je to čisto normalno - in vendar jih imam rad, te mlade fante, dobri so, nesebični in radi pomagajo, pa če so še take ovire", sva zaključila pogovor o njegovih varovancih. Ukradeni trenutki so se iztekli, rad bi še ostal, a moral sem se posloviti. Lojz in nekaj reševalcev se je odločilo na Okrešlju pričakati nedeljo, ostali smo se odpravili proti domu.

Vlilo se je kot iz škafo, ni

čudno, že ves dan se je kuhalo. Nič zato, še veliko lepih in sončnih dni nas čaka v gorah.

Inko Bajde

Članek je bil avgusta 1975 napisan za Mariborski Večer, kjer je bil tudi objavljen.

Na Velem polju, foto Inko Bajde.

5. - 6. februar 2005

Zimovanje na Pokljuki

Letos smo se odločili, da se za spremembo na zimovanje odpravimo nekam, kjer bo zagotovo veliko snega. Odločili smo se za Pokljuko. Zimovanja se je udeležilo 26 otrok. Za njihovo dobro počutje smo skrbeli: Ančka, Biba, Peter Ferk, Jure Gostenčnik, Silva Grm, Andrea Pavlin, Jan Pintar, Ines Polak in Peter Šilak.

Kot je že v moji grdi navadi, so še večer pred odhodom potekale velike priprave na zimovanje (oblikovanje čarovniških klobukov, pripravljanje glasbe za čarovniško zabavo ...) tako, da je za spanje ostalo bolj malo časa. Kljub temu sem bila zjutraj polna energije od vzdušja, pričakovanja in seveda od pravega čaja. Pa še dober občutek sem imela, da nisem ničesar pozabila.

Jutro je bilo mrzlo. Z dnem se je prikazalo sonce. Pot na Pokljuko mi je bila zaradi pogleda na, s soncem obsijane gore, kljub triurni vožnji lepa. Otrokom je bilo malo dolgčas. Hoteli so gledati filme. Na srečo smo imeli samo "Kill Billa" in so se morali zadovoljiti z družabnimi igrami.

Na Pokljuki smo bivali v prostorih Slovenske vojske, ki jih le-ta oddaja v civilne namene.

Ob nastanitvi so najmlajši otroci potrdili teorijo, da smo se razvili iz opic. Skakali so po posteljah, po omarah. Samo tla, kamor sem želela, da bi šli, jim niso bila všeč. Po zdravem, domačem kosilu (kislo zelje, ajdovi žganci in pečenica), ki pa predvsem ni

napolnilo trebuščkov naših otrok (tudi zaradi tone zaužitih sladkarij), smo se odpravili na sneg. Snega veliko, vendar bolj malo primerne za izdelavo igluj, še z luknjami je bilo težko. Pozno popoldan smo se odpravili na progo za žaklanje, ki si jo je zamislil Jure. Vožnja po njej je bila zelo hitra. Ko se je začelo temniti, smo prižgali bakle. Ampak namesto razvoja večera v noro žaklanje se je pričelo "baklanje". Nakar je vse začelo zebsti in z baklami smo se odpravili nazaj v vojašnico. Še posebej ponosno je baklo nosil naš najmlajši, Lukičev Matevž.

Po večerji smo se vsi udeležili čarovniške zabave, ki pa na žalost ni izpadla kot sem pričakovala. Zanimive pa so bile igre po čarovniški zabavi: pantomima, gnilo jajce.

Ob približno desetih smo otroke spravili v postelje. Sama sem se ukvarjala z najmlajšimi, ki so bili kot živo srebro. Na njihovo željo sem jim povedala pravljico o brokoliju, nakar so hoteli pripovedovat še oni. Začel se je maraton takšnih in drugačnih zgodbic o brokoliju. Jaz sem samo sedela in jih poslušala. Takšni trenutki so pogon za nove izlete, zimovanja, taborjenja.

Nedeljsko jutro bilo je mrzlo in sončno. Najmlajši so imeli v mislih še vedno brokoli, pridružili pa so se mu še melancani in korenčki. Ko se je malo segrelo, smo odšli na izlet na Uskovnico. Ob poti smo opazovali državno prvenstvo v biatlonu. Moji najmlajši so bili tako leni, da se jim še stati ni ljubi-

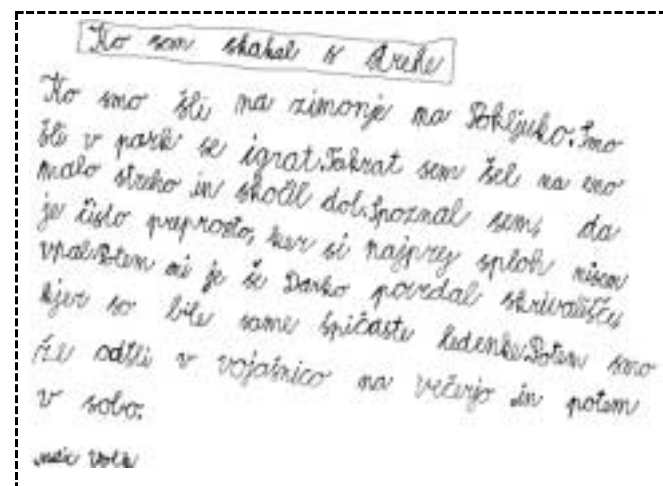
lo, kaj šele hoditi. Ugotovila sem, da če začnem peti Avsenikovo "Na Roblek bom odšel...", vsi pobegnejo. Tako smo nekako prispeli na Uskovnico.

Med potjo nazaj je bilo veliko lažje, saj so bili lačni. Pred kosilom smo si ogledali še pustno obarvani "Euro sank" in ugotovili, da si lahko kar precej stvari prtrdiš na sanke in se, sicer s težavo, s tem tudi pelješ. Po kosilu smo vse spakirali, pospravili in končno smo bili vsi na avtobusu. Vendar le nekaj minut. Zaradi biatlonske tekme, je bilo na Pokljuki veliko ljudi in nekateri med njimi so prav nerodno parkirali. Ročno smo morali prestaviti kakšnih deset avtomobilov, šofer Dušan pa je uporabil vse svoje vozniške spretnosti, da smo se lahko prebili naprej. Ob tem so se Gorenjci izkazali za prave riti! Iz kolone, ki se je počasi nabrala za nami, se je ojunčil samo en Gorenjec in nam priskočil na pomoč. Pot domov je minila v znamenju spanja in otroškega humorja: Jan je bil imenovan za "tistega s samurajskim čopkom, Silva je "varnostnik, ki ustavi veter",...

...da pa ne bom vedno pisala samo jaz...

Da se starši ne boste prestrašili, bom tole pisanje

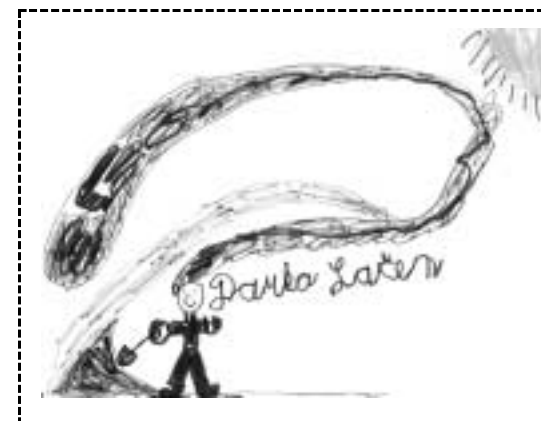
Takole je del zimovanja videl osemletni Matic Volk iz OŠ bratov Polančičev :

opremila s **pojasnilom!**

Ta streha je prekrivala les, ki se je sušil, in je bila res nizka!! Otroci so skočili z višine manj kot meter v napihan sneg. Špičaste ledenke so bile ledene sveče, ki so na eni strani visele iz te strehe.

Sedaj pa si oglejte še nekaj utrinkov iz zimovanja:

Kopanje snežne luknje,
narisal Gašper Gačnik
Navodnik – 8 let

Skakanje s strehe,
narisal Gašper Gačnik
Navodnik – 8 let

Besedilo: Silva Grm

Risbe: otroci iz planinskega
krožka na OŠ
bratov Polančičev

Planinski tabor Jezersko 2006

Na Jezerskem, ob Planšarskem jezeru, je od 2. do 8. julija 2006 taborilo 61 žejnih kozorogov, 48 otrok in 13 odraslih. Otroci so bili tudi letos pridni in niso podlegali poškodbam. Bilo je le nekaj odrgnin od storžev, ki so čudežno vzletali in pristajali ravno na nosovih nič hudega mislečih in na nepravem mestu stoječih otrok. Oskrbeli smo tudi nekaj žuljev.

Vreme nam je letos služilo kot še nikoli doslej. Doživeli smo samo eden enourni naliv.

Kuharica Mimika je pri vrtenju kuharice ponovno pokazala svojo čarovniško spretnost. Bilo je slastno! Gospodar Sašo je diplomiral z odliko in si skopal jamo, ker mi ga več ne damo. Vodnice in vodniki smo s sabo prinesli toliko volje in energije, da se je kar iskriilo. Bili smo zelo pridni in smo otroke tudi razvajali.

Za planinsko vzgojo in varnost otrok smo skrbeli: Breda Bibič, Nataša

Breznik, Tamara Breznik, Daniela Golob, Jure Gostenčnik, Silva Grm, Branko Ivanek, Mitja Lačen, Jernej Letonja, Karmen Mandl in Mateja Skralovnik.

Kuhala in gospodarila sta: Marija Rihtarič in Sašo Doboš.

Tabor so pomagali postaviti: Petra Golob, Zvonka Jug, Matjaž Prelog in Rok Vidovič.

Planinski Tabor sem organizirala Silva Grm, vodila pa skupaj z Bredo Bibič.

Otroci so tabor doživeli takole:

BILI SMO PRI IZVIRU JEZERSKE SLATINE

Prvi dan smo odšli k izviru jezerske slatine. Tam smo si zdravilno vodo natočili v čutare. To vodo smo si prihranili za naslednji dan, saj ti je dala moč. Po poti do tabora smo dobili še sladoled. Že prvi dan mi je bilo zelo lepo.

Anja Lukič

SLAP ČEDCA

Že prvi dan smo se zgodaj vstali. Odpravili smo se do slapa Čedca. Mislil sem, da bo izlet bolj težaven. Želel sem, da bi voda zmrznila in bi lahko plezali po ledenem slapu. Želja se mi ni uresničila.

Tine

ČEŠKA KOČA

Na Češko kočjo smo odšli 4. 7. 2006. Vstali smo zelo zgodaj. Po zajtrku smo se odpravili na pot. Hodili tri ure. Plezali smo po skalah. Ob pogledu v dolino me ni bilo strah, saj so me varovale jeklenice. Na cilju smo mali-

Blazining, foto Silva Grm.

PEČENJE NA ŽERJAVICI

Zvečer smo zakurili taborniški ogenj. Najprej smo nanosili dračje in nato še debelejšje veje. Ko se je ogenj nehal goreti in je ostala žerjavica, smo si začeli peči klobase in testo. Tako je nastal kruh. Za sladico smo si spekli "menšmelovse".

Lana Kirič

Na Češki koči, foto Silva Grm.

cali, se igrali in si odpočili. Pot navzdol je bila zahtevnejša.

Tura zame ni bila dovolj težka.

Matic Volk

"BLAZINNIG"

Najbolj všeč mi je bilo, ko smo se kopali z blazinami. Opazoval sem ribe in alge. Z Rokom sva veslala proti toku.

Jakob Roter

Nad žerjavico, foto Silva Grm.

Hrana je bila zelo dobra. Sama sem si naredila najboljšo večerjo. Zelo mi je bilo všeč, ko smo si pekli na ognju. Na palico smo si natakneli različne jedi. Na koncu je sledila lepljiva, a okusna sladica. Bil je že čas za spanje. Umili smo si zobe in odšli spat. Vendar ne brez pravljičice!

Klara Fluher

LEDINSKI VRH, KOČA NA LEDINAH

Zbudili smo se ob 6. 30 uri. Po zajtrku smo se odpravili na izlet na Ledino. Na cilju smo se igrali in kepali. Pojedli smo juho in se vrnili v dolino. V taboru nas je čakalo kosilo.

Gašper Gačnik Navodnik

PLANINSKI KRST

Danes sem bil krščen. Zelo všeč mi je bilo, da sem si lahko sam izbral ime. Komaj sem čakal na ta dogodek, saj me je zelo zanimalo, če udarec s kuhalnico kaj boli. Ko je sodnik poklical moje ime, je do mene prišel policaj. Odpeljal me je na sodišče. Povedali so mi, kaj sem naredil narobe. Sodnik je rabljo naročil, koliko udarcev sem si zaslužil. Rabelj je bil zelo nežen.

Matija Cafnik in Aljaž Puhek

Mirjam se ureja za planinski krst, foto Silva Grm.